

Representantforslag nr. 9

(2008–2009)

fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Ib Thomsen, Bård Hoksrud, Jan-Henrik Fredriksen og Karin S. Woldseth

Dokument nr. 8:9 (2008–2009)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Ib Thomsen, Bård Hoksrud, Jan-Henrik Fredriksen og Karin S. Woldseth om å forhindre statlig forskjellsbehandling og konkurransevridding mellom nærbutikker

Til Stortinget

BAKGRUNN

Nærbutikken er en viktig møteplass som ofte har en mer omfattende funksjon enn bare det å skaffe lokalbefolkningen og andre tilgang på dagligvarer. Strategien til mange bygdebutikker er å skaffe seg flere ben å stå på, og mange tilbyr et bredt utvalg av tilleggstjenester. Nærbutikken er dagens skysstasjon, med apotek og kommunalt servicekontor, bakeri, apotekutsalg og tipping. Det er også vanlig at butikken utfører posttjenester og selger fiskekort, jaktkort, andre lokale produkter og bensin. Butikker i små samfunn har på lik linje med andre butikker vært preget av store endringer og en kraftig omorganisering.

De butikkene som tilbyr tilleggstjenester fra statlige monopolaktører kan få et konkurransefortrinn overfor andre nærbutikker, og dette er en utilsiktet konkurransevridding. Hvis for eksempel Norsk Tipping ikke hadde vært en monopolaktør, kunne butikkene som fikk avslag hos Norsk Tipping ha gått til en spillkonkurrent. Det er nemlig ikke slik at alle butikker som ønsker å tilby spilleprodukter fra Norsk Tipping får lov til dette, og NT har en rekke kriterier i forbindelse med utvelgelse av nye kommisjonærer, bl.a. beliggenhet, åpningstider, eventuelt åpningstider på søndager, spillmiljø, strategisk verdi, antall salgspunkter i butikken, salgsareal, netto vareomsetning, tilleggsytelser som post i butikk, vilje og kom-

petanse til å prioritere spill, forventet netto spillomsetning og bransje. Innenfor disse hovedkriteriene har Norsk Tipping en rekke spesifiserte krav som er vektet etter hvor viktige de er. Ved ansettelse av nye kommisjonærer i utkantstrøk, har NT et samarbeid med MERKUR-programmet (MERKUR – merkantilt kompetanseprogram for utkantbutikkene i regionene) hvor MERKUR foreslår aktuelle kandidater som vurderes av Norsk Tipping innenfor prioriterte rammer.

Vinmonopolets nettbutikk tilbyr fraktfri forsendelse og utlevering av varer til kunder i kommuner uten vinmonopolutsalg, og dette gjøres på bakgrunn av en rammeavtale mellom Vinmonopolet og Posten fra 1994. Dette innebærer at nærbutikkene med "Post i Butikk" i slike kommuner får en ytterligere konkurransefordel gjennom at de i tillegg til posttjenester også fungerer som vin- og spritutsalg. Forslagsstillerne ønsker primært fri omsetning av alkoholholdige varer, og mener at den norske alkoholpolitikken i større grad bør harmoniseres med politikken i resten av Europa. Så lenge vi fortsatt har et vinmonopol, må imidlertid dette monopolet ikke skape en uheldig konkurransevridding mellom norske nærbutikker. Forslagsstillerne ser for seg at man kan unngå konkurransevridding ved å la norske nærbutikker tilby vinmonopol-tjenester etter samme modell som "Post i Butikk". Slike minipol vil dessuten kunne redusere problemet med smugling og hjemmebrenning. I forbindelse med ordningen må naturligvis Vinmonopolet få informere kundene om sine produkter, blant annet gjennom publikumsprøving. Lokale produsenter av alkoholholdige drikker bør også få delta i ordningen, jf. forslag fra Fremskrittspartiet og Venstre i Innst. S. nr. 184 (2006–2007).

Inntil en avvikling av spillmonopolet og Vinmonopolet har funnet sted, bør statlige monopolaktører være bevisst på konkurransevridding de legger opp

til. Forslagsstillerne mener derfor at alle nærbutikker med omsetning over et visst nivå bør få lov til å tilby tjenester fra statsmonopolene Norsk Tipping og Vinmonopolet, uavhengig av hvor mange andre butikker i nærheten som tilbyr disse tjenestene. Selv om de fleste tenker på nærbutikker som små butikker i rurale strøk, mener forslagsstillerne at forslaget også bør omfatte enhver annen butikk som omsetter dagligvarer, inkludert bensinstasjoner og store kiosker.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

I

Stortinget ber Regjeringen åpne for at nærbutikker som ønsker det, skal få mulighet til å tilby Norsk Tippings spilltjenester.

II

Stortinget ber Regjeringen utrede en ordning med "minipol" i matbutikker, basert på suksessmodellen Post i Butikk.

5. november 2008